

Αριθμός απόφασης 1002/2023

ΑΚ 753/2020

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΑΣ

34ο ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ

συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 08 Δεκεμβρίου 2022, με δικαστές τους Πολυτίμη Φρύδα, Πρωτοδίκη Δ.Δ. ως Προεδρεύουσα, Αυγή Ανδοσίδου, Σοφία Ρέτσα, Πρωτοδίκες Δ.Δ., και γραμματέα τον Νικόλαο Καστόρα, δικαστικό υπάλληλο,

για να δικάσει την αίτηση ακύρωσης με ημερομηνία κατάθεσης 29.06.2020,

του _____, κατοίκου Αθηνών (οδός ____), ο οποίος παραστάθηκε με την από 07.12.2022 δήλωση, κατ' άρθρο 33 παρ. 6 του π.δ. 18/1989 της δικηγόρου Μαρίας Παπαμηνά, την οποία νομιμοποίησε με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο,

κατά του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, ο οποίος δεν παραστάθηκε.

Κατά τη δημόσια συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε την εισηγήτρια της υπόθεσης, Πολυτίμη Φρύδα, Πρωτοδίκη Δ.Δ., η οποία διάβασε τη σχετική έκθεσή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη και, αφού μελέτησε τη δικογραφία,

Σκέφτηκε κατά τον νόμο

1. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, για την άσκηση της οποίας καταβλήθηκε το νόμιμο ποσό παραβόλου (βλ. το 338437391950 0825 0016 ηλεκτρονικό παράβολο), ζητείται, παραδεκτώς, η ακύρωση της 13236/26.02.2020 απόφασης της 17ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών, με την οποία απορρίφθηκε η από 23.05.2019 προσφυγή του αιτούντος, υπηκόου Σιέρρα Λεόνε, κατά της 5519/17.05.2019 απόφασης του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου (Π.Γ.Α.) Σάμου, περί χορήγησης διεθνούς προστασίας σε αυτόν.

2. Επειδή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 1Α της από 28.07.1951 Διεθνούς Σύμβασης της Γενεύης (ν.δ. 3989/1959, Α-201), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.2 του από 31.01.1967 Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης (α.ν. 389/1968, Α-125), νοείται ως πρόσφυγας κάθε πρόσωπο το οποίο «συνεπεία δικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύσει της προστασίας της χώρας ταύτης...». Εξάλλου, θεμελιώδη κανόνα της προστασίας των προσφύγων κατά την Σύμβαση της Γενεύης αποτελεί η αρχή της μη επαναπροώθησης, η οποία θεσπίζεται με το άρθρο 33 αυτής («Απαγόρευσις απελάσεως ή επαναπροωθήσεως»), που ορίζει τα ακόλουθα «1. Ουδεμία Συμβαλλομένη Χώρα θα απελαύνει ή θα επαναπροωθή, καθ' οιονδήποτε τρόπον, πρόσφυγα, εις τα σύνορα εδαφών ένθα η ζωή ή η ελευθερία αυτών απειλούνται δια λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων».

3. Επειδή, με βάση ιδίως το άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) της ΣΛΕΕ εκδόθηκε η Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας. Στο πρώτο μέρος του

ν.4636/2019 «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις» (Α-169, Διόρθωση σφαλμάτων Α-173), με το οποίο προσαρμόστηκε η εθνική νομοθεσία προς τις διατάξεις της ανωτέρω Οδηγίας, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο εξέτασης της ενδικοφανούς προσφυγής που άσκησε ο αιτών (βλ. την περ. β της παρ. 6 του άρθρου 117, όπως η παρ. αυτή προστέθηκε στο ανωτέρω άρθρο με το άρθρο 29 του ν.4686/2020, Α-96), προβλέπεται στο άρθρο 2 ότι « Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι παρακάτω όροι έχουν την εξής έννοια: : α)... β)... γ) «αιτών διεθνή προστασία» ή «αιτών άσυλο» ή «αιτών» είναι ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικώς ή εγγράφως ενώπιον οποιασδήποτε ελληνικής αρχής, στα σημεία εισόδου στην ελληνική επικράτεια ή εντός αυτής, ότι ζητά άσυλο ή επικουρική προστασία στη χώρα μας ή με οποιονδήποτε τρόπο ζητά να μην απελαθεί σε κάποια χώρα εκ φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης ή επειδή κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη σύμφωνα με το άρθρο 15 του παρόντος και επί του αιτήματος του οποίου δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση. δ) ... ε) «πρόσφυγας» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, βρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν μπορεί ή λόγω του φόβου αυτού δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος, βρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για τους ίδιους προαναφερθέντες λόγους, δεν μπορεί ή λόγω του φόβου αυτού δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 12, στ)...ζ) «πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία» είναι, με την επιφύλαξη του άρθρου 17, ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, αλλά στο πρόσωπό του συντρέχουν ουσιώδεις λόγοι από τους οποίους προκύπτει ότι αν επιστρέψει στη χώρα της καταγωγής του ... κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη κατά την έννοια του άρθρου 15 και που δεν μπορεί ή λόγω του κινδύνου αυτού δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας, η) ...», στο άρθρο 4 ότι: «1. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής ή/και εξέτασης ενημερώνουν τον αιτούντα για την υποχρέωση του να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας και αξιολογούν τα στοιχεία αυτά σε συνεργασία με τον αιτούντα. 2. Στα στοιχεία της παραγράφου 1 περιλαμβάνονται οι δηλώσεις του αιτούντος, τα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του σχετικά με την ηλικία του, το ιστορικό του ίδιου και των μελών της οικογενείας του, την ταυτότητα, την ιθαγένεια, τη χώρα και τον τόπο προηγούμενης διαμονής του, προηγούμενες συναφείς αιτήσεις, το δρομολόγιο που ακολούθησε, το δελτίο ταυτότητας και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ζητά διεθνή προστασία. 3. Η αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας γίνεται σε εξατομικευμένη βάση και περιλαμβάνει τη συνεκτίμηση: α) των συναφών στοιχείων που σχετίζονται με τη χώρα καταγωγής, κατά το χρόνο λήψης της απόφασης, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας της χώρας αυτής και του τρόπου εφαρμογής της, β) των συναφών δηλώσεων και των εγγράφων που υπέβαλε ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που επικαλείται σχετικά με το αν έχει ήδη ή ενδέχεται να υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη, γ) της ατομικής κατάστασης και των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, όπως το προσωπικό ιστορικό, το φύλο και η ηλικία, ώστε να εκτιμηθεί αν, βάσει των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, οι πράξεις στις οποίες έχει ήδη εκτεθεί ή θα μπορούσε να εκτεθεί ισοδυναμούν με δίωξη ή σοβαρή βλάβη, δ) ..., ε) 4. Το γεγονός ότι ο αιτών έχει ήδη υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές τέτοιας δίωξης ή βλάβης, αποτελεί σοβαρή ένδειξη ότι είναι βάσιμος ο φόβος του ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης, εκτός εάν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι η προηγούμενη δίωξη ή σοβαρή βλάβη δεν θα επαναληφθεί... 5. Όταν στοιχεία των δηλώσεων του αιτούντος δεν τεκμηριώνονται με έγγραφα ή άλλες αποδείξεις, τα στοιχεία αυτά δεν χρειάζονται επιβεβαίωση, όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι: α) ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει την αίτησή του, β) ο αιτών έχει υποβάλει όλα τα συναφή στοιχεία, τα οποία διαθέτει και έχει δώσει ικανοποιητική εξήγηση για την τυχόν έλλειψη άλλων λυσιτελών στοιχείων, γ) οι δηλώσεις του θεωρούνται συνεπείς και ευλογοφανείς και δεν έρχονται σε αντίθεση με διαθέσιμα ειδικά και γενικά στοιχεία που αφορούν την περίπτωση του, δ) αιτήθηκε την παροχή διεθνούς προστασίας το ταχύτερο δυνατόν, εκτός αν προβάλει βάσιμο λόγο που τον εμπόδισε να το πράξει, ε) η γενική αξιοπιστία του αιτούντος είναι θεμελιωμένη. Σε κάθε περίπτωση ισχύει το ευεργέτημα της

αμφιβολίας., στο άρθρο 6 ότι: «Στους φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης συμπεριλαμβάνονται: α) το κράτος, β) ομάδες ή οργανώσεις, που ελέγχουν το κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του, γ) μη κρατικοί φορείς, αν μπορεί να καταδειχθεί ότι οι φορείς υπό α) και β), συμπεριλαμβανομένων των διεθνών οργανισμών δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να παράσχουν προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 7.», στο άρθρο 7 ότι: «1. Προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης μπορεί να παρέχεται μόνο από: α) το κράτος ή β) ομάδες ή οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων διεθνών οργανισμών, που ελέγχουν το κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του, υπό την προϋπόθεση ότι επιθυμούν να προσφέρουν προστασία σύμφωνα με την παράγραφο 2 και είναι σε θέση να το πράξουν. 2. Η προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης πρέπει να είναι αποτελεσματική και μη προσωρινή. Η προστασία αυτή παρέχεται γενικά όταν οι φορείς της παραγράφου 1 λαμβάνουν εύλογα μέτρα για να αποτρέψουν τη δίωξη ή την πρόκληση σοβαρής βλάβης, μεταξύ άλλων με τη λειτουργία αποτελεσματικού νομικού συστήματος για τον εντοπισμό, την ποινική δίωξη και τον κολασμό πράξεων που συνιστούν δίωξη ή σοβαρή βλάβη, και όταν ο αιτών έχει πρόσβαση στην προστασία αυτή. 3. ...», στο άρθρο 9 ότι: «1. Μία πράξη για να θεωρηθεί ως πράξη δίωξης κατά την έννοια του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης πρέπει: α) να είναι αρκούτως σοβαρή λόγω της φύσης ή της επανάληψής της, ώστε να συνιστά σοβαρή παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικά των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών (ν.δ. 53/1974, A-256), ή β) να αποτελεί σώρευση διαφόρων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία να είναι αρκούτως σοβαρή, ούτως ώστε να θίγεται το άτομο κατά τρόπο αντίστοιχο με τον αναφερόμενο στο στοιχείο α. 2. ... 3. Σύμφωνα με το άρθρο 2 (ε) πρέπει να υπάρχει συσχετισμός μεταξύ των λόγων που αναφέρονται στο άρθρο 10 και των ως άνω πράξεων δίωξης ή της έλλειψης προστασίας κατά των πράξεων αυτών.» και στο άρθρο 15 ότι: «Η σοβαρή βλάβη συνίσταται σε: α) θανατική ποινή ή εκτέλεση ή β) βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του ή γ) σοβαρή και προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου λόγω αδιάκριτης ασκήσεως βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης», στο άρθρο 20 παρ. 3 ότι «Κατά την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση ευάλωτων προσώπων, όπως οι ανήλικοι, ασυνόδευτοι ή μη, άμεσοι συγγενείς θυμάτων ναυαγίων (γονείς και αδέρφια), τα άτομα με αναπηρία, οι ηλικιωμένοι, οι εγκυμονούσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα άτομα με σοβαρές ασθένειες, τα άτομα με νοητική και ψυχική αναπηρία και τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, όπως τα θύματα ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων. Η διαπίστωση της ειδικής κατάστασης των ως άνω προσώπων, πραγματοποιείται μετά από εξατομικευμένη αξιολόγηση της κάθε περίπτωσης».

4. Επειδή, εξάλλου, βάσει του άρθρου 78 παρ. 2 στοιχ. δ' της ΣΛΕΕ εκδόθηκε η Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιאτύπωση)» (ΕΕ L 180). Με το τρίτο μέρος του ν.4636/2019, με το οποίο μεταφέρθηκε εκ νέου στην εσωτερική έννομη τάξη η ανωτέρω Οδηγία 2013/32/ΕΕ, όπως πλέον αυτό ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο προβλέπονται τα ακόλουθα: στο άρθρο 63 περ. ζ. ότι «Αρμόδιες Αρχές Απόφασης είναι η Αποφαινόμενη Αρχή και οι Επιτροπές Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών», στο άρθρο 74 ότι «1. ... 2. Όλες οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας εξετάζονται αρχικά ως προς την υπαγωγή στο καθεστώς του πρόσφυγα και, εφόσον δεν πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, εξετάζονται ως προς την υπαγωγή σε καθεστώς επικουρικής προστασίας. 3. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, λαμβάνονται σε ατομική βάση, μετά από εμπειριστωμένη, αντικειμενική και αμερόληπτη εξέταση. Για τον σκοπό αυτό η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου: α. Αναζητεί, συλλέγει, αξιολογεί και τηρεί συγκεκριμένες και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με την πολιτική, κοινωνική, οικονομική, καθώς και τη γενική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες προέλευσης των αιτούντων (χώρες καταγωγής, χώρες προηγούμενης συνήθους διαμονής, χώρες μέσω των οποίων διήλθαν κ.λπ.). Για τον σκοπό αυτόν λαμβάνει συγκεκριμένες και ακριβείς πληροφορίες από διάφορες πηγές, όπως η Ευρωπαϊκή

Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες, άλλες συναρμόδιες Αρχές ή αντίστοιχες αρχές κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άλλες αρχές ή όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διεθνείς οργανώσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων. Οι πληροφορίες αυτές κοινοποιούνται στις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης ...», περαιτέρω στο άρθρο 82 ότι: «8. Η απόφαση που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της απόρριψης.», στο άρθρο 88 ότι «1. Η αρμόδια Αρχή Απόφασης απορρίπτει ως αβάσιμη την αίτηση, εφόσον θεμελιώσει ότι ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, κατά τις κείμενες διατάξεις...», στο άρθρο 95 ότι: «10. Σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής, η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών εκδίδει απόφαση επιστροφής του υπηκόου τρίτης χώρας, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της απορριπτικής απόφασης. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 17 έως 31 του ν. 3907/2011 (Α-7).» και τέλος στο άρθρο 97 ότι: «1. Η διαδικασία ενώπιον της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, είναι κατά κανόνα έγγραφη και η συζήτηση των προσφυγών διενεργείται με βάση τα στοιχεία του φακέλου. 2. ... 3. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών καλεί υποχρεωτικά τον προσφεύγοντα σε προφορική ακρόαση όταν: α. με την προσφυγή προσβάλλεται απόφαση ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, β. ανακύπτουν ζητήματα ή αμφιβολίες ως προς την πληρότητα της συνέντευξης, που πραγματοποιήθηκε κατά τον πρώτο βαθμό εξέτασης, γ. ο προσφεύγων επικαλείται σοβαρά νέα στοιχεία, που αφορούν σε ουσιώδεις οψιγενείς ισχυρισμούς. 4. (...) 10. Κατά τη συζήτηση της προσφυγής, η Επιτροπή εξετάζει την υπόθεση εξ επαρχής κατά τον νόμο και την ουσία και αποφαινεται αιτιολογημένως επί της αίτησης διεθνούς προστασίας του προσφεύγοντος.», στο άρθρο 99 ότι «Ο προσφεύγων δύναται να καταθέσει υπόμνημα για την ανάπτυξη των προβαλλόμενων με την προσφυγή ισχυρισμών το αργότερο τρεις (3) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής. Με το ίδιο υπόμνημα μπορεί να προβάλει και οψιφανείς και οψιγενείς ισχυρισμούς. Στην ίδια προθεσμία οφείλει και να προσκομίσει τα αποδεικτικά των ισχυρισμών του στοιχεία...».

5. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι αναγνωρίζονται ως πρόσφυγες οι αλλοδαποί, οι οποίοι ευρίσκονται στο ελληνικό έδαφος και έχουν, σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα καταγωγής τους, αντικειμενικώς δικαιολογημένο φόβο δίωξης για λόγο προβλεπόμενο από την ανωτέρω Διεθνή Σύμβαση της Γενεύης (πρβλ. ΣτΕ 694/2012, σκ.5, 3459/2011, σκ.3, 3464/2011, σκ.3 κ.α.), ενώ, όπως έχει επίσης κριθεί (βλ. ΣτΕ 2401/2010, σκ.4, 2232/2005 7μ., σκ.5), κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 1Α της ίδιας Σύμβασης, ως πρόσφυγας μπορεί να χαρακτηριστεί και το πρόσωπο, το οποίο επικαλείται φόβο δίωξης (λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων) από μη κρατικούς φορείς, υπό την προϋπόθεση, πάντως, ότι τα όργανα του κράτους, του οποίου έχει την ιθαγένεια το ανωτέρω πρόσωπο, δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να παράσχουν προστασία έναντι της εν λόγω, προερχομένης από μη κρατικούς φορείς, δίωξης. Περαιτέρω, ο αλλοδαπός, ο οποίος επιθυμεί την υπαγωγή του στο ειδικό προστατευτικό καθεστώς του πρόσφυγα, οφείλει να εκθέσει στη Διοίκηση με στοιχειώδη σαφήνεια τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά που του προκαλούν, κατά τρόπο αντικειμενικώς δικαιολογημένο, φόβο δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων. Και να μην είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τυπικά αποδεικτικά στοιχεία για την απόδειξη των ισχυρισμών του, τούτο, όμως, δεν αίρει την υποχρέωση του ενδιαφερομένου να ισχυρισθεί συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά ικανά να στοιχειοθετήσουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων υπαγωγής του στο ανωτέρω προστατευτικό καθεστώς. Άλλωστε, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, τα αρμόδια όργανα της Διοίκησης οφείλουν να προβούν σε ενδελεχή εξέταση των προβαλλόμενων από τον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό ουσιωδών ισχυρισμών και να αιτιολογήσουν πλήρως και ειδικώς την τυχόν απορριπτική του αιτήματος απόφασή τους (πρβλ. ΣτΕ 1078/2012, σκ.5, 1628/2007, σκ.5, 1814/2006, σκ.4). Αντιθέτως, σε περίπτωση που δεν έχουν προβληθεί από τον ενδιαφερόμενο, κατά την διαδικασία ενώπιον της Διοίκησης, ουσιώδεις, υπό την ανωτέρω έννοια, ισχυρισμοί, αλλά γενικοί, αόριστοι ή προδήλως αβάσιμοι ισχυρισμοί, ή έχει γίνει μεν επίκληση συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών τα οποία, όμως, δεν στοιχειοθετούν λόγους υπαγωγής στο προστατευτικό καθεστώς της Σύμβασης της Γενεύης, δεν απαιτείται ειδικότερη αιτιολογία για την απόρριψη του αιτήματος παροχής ασύλου (πρβλ. ΣτΕ 633/2013, σκ.4, 4565-6, σκ.3, 288/2012,

σκ.4, 3464, σκ.3, 2627, σκ.3, 1558, σκ.4, 1461, σκ.4, 886/2011, σκ.4, 1169/2010, σκ.4, 4209, σκ.3, 1459/2009, σκ.4, 1628/2007, σκ.5, κ.α.).

6. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν τα εξής: Ο αιτών, υπήκοος Σιέρρα Λεόνε, υπέβαλε στις 18.07.2018 στο Π.Γ.Α. Σάμου αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας. Κατά την καταγραφή της αίτησής του δήλωσε ότι δεν επιθυμεί να επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του, διότι είναι ομοφυλόφιλος και στη χώρα του οι άνθρωποι ήθελαν να τον σκοτώσουν. Ακολούθως, ο αιτών παρέστη στις 11.02.2019 σε προφορική συνέντευξη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 52 του ν.4375/2016, η οποία διεξήχθη, με τη συνδρομή διερμηνέων, από τη γλώσσα κριο στη γαλλική γλώσσα και από εκεί στην ελληνική. Κατά την συνέντευξη ο αιτών δήλωσε ότι είναι πολίτης Σιέρρα Λεόνε, γεννηθείς την 25.3.1998. Ανήκει στη φυλή Κριο και είναι χριστιανός της εκκλησίας της «Συνέλευσης του Θεού». Έχει γεννηθεί στο Βο Town στην περιοχή Kissi Town, όπου και μεγάλωσε, αλλά έχει επισκεφτεί και το Free Town, όπου τον πήγε εκδρομή ο σύντροφός του. Η πατρική του οικογένεια αποτελείται από τον πατέρα του και την αδελφή του, ενώ η μητέρα του απεβίωσε λόγω Έμπολα το 2015. Φοίτησε στο δημοτικό σχολείο, αλλά εγκατέλειψε μετά την ολοκλήρωσή του, διότι η δεύτερη σύζυγος του πατέρα του είχε κακές σχέσεις με τη μητέρα του, με αποτέλεσμα να δημιουργείται αρνητικό κλίμα στο σπίτι, ο πατέρας του να τους κακοποιεί συχνά και κανείς να μην τον ενθαρρύνει να συνεχίσει το σχολείο. Αφού εγκατέλειψε το δημοτικό βοήθησε χωρίς αμοιβή τον πατέρα του, ο οποίος ήταν πάστορας στην εκκλησία. Ως προς το ταξίδι του, αφηγήθηκε ότι έφυγε από τη χώρα του στις 28.04.2018 και έφτασε στην Ελλάδα στις 02.07.2018, μέσω Γουινέας, Μάλι, Νίγηρα, Αιγύπτου, Ιράν και Τουρκίας. Τη διαδρομή αυτή έκανε με οχήματα χωρίς να διαθέτει διαβατήριο ή νόμιμη άδεια διαμονής. Το σύνολο του ταξιδιού κόστισε 4.000 δολάρια, ποσό που πλήρωσε ο σύντροφός του, ο κ. Smith, ο οποίος επικοινωνήσε και με τους διακινητές στη Γουινέα και τον ενημέρωσε για αυτό που έκανε. Όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του, ο αιτών αφηγήθηκε ότι στις ____ αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη χώρα του διότι κάποια μέλη της κοινότητάς του τον έπιασαν με έναν άνδρα, κατά τη διάρκεια μιας γιορτής. Τότε τον συνέλαβαν και τον πήγαν στο αστυνομικό τμήμα, όπου η αστυνομία του είπε ότι αυτά που έκανε είναι ενάντια στις παραδόσεις και τα έθιμά τους. Ο αιτών δήλωσε ότι δεν γνωρίζει πού βρίσκεται πλέον ο κ. ____, αλλά όταν ήταν μαζί, του είχε πει ότι επέστρεφε στην Αυστραλία, ενώ δεν είχαν επαφές με διαδικτυακά μέσα, προκειμένου να αποφύγουν να αποκαλυφθούν οι ομοφυλοφιλικές σχέσεις τους, σε περίπτωση που έχανε το τηλέφωνό του. Όλη η επικοινωνία τους γινόταν απευθείας τηλεφωνικά με κινητά. Σε ερώτηση για την αρχή της σχέσης του με τον κ. Smith, ο αιτών δήλωσε ότι ο κ. ____ είχε έρθει στη Σιέρρα Λεόνε πάνω στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του AIDS. Όταν τον κάλεσε να τον βοηθήσει στις δουλειές του σπιτιού, του έδωσε χρήματα για να έχει σεξουαλικές σχέσεις μαζί του. Ερωτηθείς για το αν είχε άλλη σεξουαλική σχέση με άνδρα, ο προσφεύγων δήλωσε ότι από μικρός ένιωθε αισθήματα μονάχα προς τους άνδρες. Στη συνέχεια, έγιναν στον αιτούντα ερωτήσεις ως προς τη σεξουαλική του ταυτότητα και αυτός δήλωσε ότι δεν είχε κανένα πρόβλημα με τις σεξουαλικές του προτιμήσεις πέραν όσων ήδη είχε αναφέρει, αλλά οι αρχές της χώρας του τον αναζητούσαν. Μεγαλώνοντας δεν είχε κανένα αίσθημα για τις γυναίκες, αντιθέτως έτρεφε αισθήματα μόνο για τα αγόρια και πήγαινε σε μέρη που σύχναζαν μόνο άνδρες. Κατάλαβε πρώτη φορά ότι δεν τον ενδιαφέρουν οι γυναίκες όταν ήταν 16 ετών και περνούσε χρόνο με φίλους σε ένα δωμάτιο και άρχισε να νιώθει αισθήματα για έναν φίλο του και έληξε προς αυτόν. Πριν τον κ. ____ είχε σχέση με έναν άλλον άνδρα, τον οποίο όμως συνέλαβαν, φυλακίστηκε και πέθανε εκεί. Συγκεκριμένα, τον έπιασαν να έχει σεξουαλικές σχέσεις με έναν Λιβανέζο στο μέρος που λέγεται ____ στη Free Town. Με τον άνδρα αυτό γνωρίστηκαν στο σχολείο, και συχνά ερχόταν σπίτι του, ενώ κι αυτός πήγαινε στο σπίτι του και κοιμόνταν στην εστία. Η σχέση αυτή ξεκίνησε στην ηλικία των 16 ετών. Ο αιτών κλήθηκε εν συνεχεία να εξηγήσει πώς γίνεται να γνωρίστηκε στο σχολείο σε ηλικία 16 ετών με τον άνδρα αυτόν, ενώ είχε δηλώσει ότι δεν πήγε σχολείο πέρα από το δημοτικό. Τότε ο αιτών δήλωσε ότι ήταν στο δημοτικό όταν συνέβη, αλλά δεν μπορούσε να θυμηθεί πότε τελείωσε το δημοτικό. Ο φίλος του αυτός ονομαζόταν _____. Η συνειδητοποίηση της ομοφυλοφιλίας του ήρθε επειδή ξυπνούσαν οι σεξουαλικές του ορμές όταν έβλεπε άνδρα και σκεφτόταν να έχει σεξουαλικές επαφές μαζί τους. Ο πατέρας του αρχικώς δεν ήξερε ότι είναι ομοφυλόφιλος, όταν όμως το έμαθε τον αποκλήρωσε από γιο του και του είπε ότι δεν έχει καθόλου σεβασμό απέναντί του ως πάστορα,

διότι αυτό είναι τελείως αντίθετο προς τη θρησκεία. Περαιτέρω, ο προσφεύγων δήλωσε ότι νιώθει ομοφυλόφιλος, ότι δεν είχε άλλες σχέσεις πέρα από τον κ. _____ και τον _____, ότι ουδέποτε είχε οποιαδήποτε σχέση με κοπέλα και ότι στην κοινωνία που ζούσε, αν μάθαιναν ότι κάποιος ήταν ομοφυλόφιλος, τον κατέδιδαν κατευθείαν στην αστυνομία ή μπορούσαν και να του επιτεθούν ή να τον σκοτώσουν. Οι αρχές της Σιέρρα Λεόνε μπορούν να συλλάβουν κάποιον, αν μάθουν ότι είναι ομοφυλόφιλος, να τον οδηγήσουν στη φυλακή και να τον κακοποιούν μέχρι να πεθάνει, ενώ η οικογένεια δεν θα εμπλακεί σε τέτοια περίπτωση. Ο ίδιος ο αιτών δήλωσε ότι δεν μπορούσε να εκφράσει τη σεξουαλικότητά του στη χώρα, για παράδειγμα δεν μπορούσε να φορέσει σκουλαρίκι, διότι στη χώρα του σκουλαρίκι φορούν μόνο οι ομοφυλόφιλοι, και παρ' ότου ο ίδιος ήθελε να φορέσει, θα μπορούσε να θεωρηθεί ύποπτος και να τον ψάξει η αστυνομία. Σε περίπτωση επιστροφής του στη χώρα καταγωγής του ο αιτών θα κινδύνευε να τον σκοτώσουν, επειδή γνωρίζουν ότι είναι ομοφυλόφιλος, καθώς και επειδή έχει στιγματιστεί ως πρώην φορέας Έμπολα, ενώ δεν θα μπορούσε να βρει προστασία σε άλλη πόλη, διότι η Σιέρρα Λεόνε είναι μικρή χώρα. Η αίτηση του αυτή απορρίφθηκε με την 5519/17.05.2019 απόφαση του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Σάμου. Κατά της απόφασης αυτής ο αιτών άσκησε την από 23.05.2019 ενδικοφανή προσφυγή, ενώπιον της 17ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών. Με το από 30.07.2019 υπόμνημά του ενώπιον της Επιτροπής, ο αιτών υποστήριξε καταρχάς ότι η απόφαση του α' βαθμού δεν έλαβε υπ' όψιν της, κατά την κρίση της σχετικά με την αξιοπιστία του, το γεγονός ότι σύμφωνα με το από 10.05.2019 διοικητικό εξιτήριο του Νοσοκομείου «Ευαγγελισμός» νοσηλεύτηκε στην ψυχιατρική κλινική του νοσοκομείου με βαρύ καταθλιπτικό επεισόδιο με ψυχωσικά συμπτώματα από τις 08.04.2019 μέχρι τις 10.05.2019, καθώς και ότι από 03.06.2019 έως 11.06.2019 νοσηλεύτηκε στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «Δρομοκαΐτειο» ως πάσχων από ICD-10 F20 σχιζοφρένεια. Η συγκεκριμένη ιατρική πάθηση έπρεπε να ληφθεί υπόψη, καθώς δικαιολογεί, κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος, τις επαναλήψεις, ασάφειες και αντιφάσεις που διαπιστώθηκαν κατά την προφορική συνέντευξη. Περαιτέρω, υποστηρίζει ότι η διπλή διερμηνεία που εφαρμόστηκε υπήρξε ιδιαίτερα κουραστική για τον ίδιο, ενώ πολλές φορές το νόημα και το περιεχόμενο των δηλώσεών του δεν μεταφέρονταν σωστά από τη μία γλώσσα στην άλλη, ιδίως από τη στιγμή που ο διερμηνέας στα Κρίο δεν ήταν παρών, αλλά συμμετείχε τηλεφωνικώς στη διαδικασία. Περαιτέρω, η ψυχική του κατάσταση, σε συνδυασμό με τις δυσκολίες της διπλής διερμηνείας και του διαφορετικού πολιτισμικού συγκείμενου, συνέτειναν, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, στο να θεωρηθούν ως αντιφατικές οι δηλώσεις του, ενώ η πρωτοβάθμια απόφαση έσφαλε κατά το ότι δεν του αναγνώρισε το ευεργέτημα της αμφιβολίας. Η ενδικοφανής προσφυγή του απορρίφθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση. Τούτο διότι κρίθηκε ότι οι ισχυρισμοί του αιτούντος ως προς τους λόγους για τους οποίους εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του κρίθηκαν ως μη αξιόπιστοι λόγω των αντιφάσεων στις οποίες υπέπεσε, οι οποίες αντιφάσεις δεν μπορούν να δικαιολογηθούν από την ψυχική του κατάσταση και τα προβλήματα διερμηνείας. Σε κάθε δε περίπτωση, κατά την κρίση της Επιτροπής, οι ισχυρισμοί του αιτούντος δεν αρκούν για να του αποδοθεί το καθεστώς του πρόσφυγα, καθώς από τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής προέκυψε ότι οι αστυνομικές και δικαστικές αρχές της χώρας δεν εφαρμόζουν στην πράξη τον νόμο που ποινικοποιεί τις ομόφυλες σεξουαλικές σχέσεις μεταξύ ανδρών, ώστε να συντρέχει κίνδυνος δίωξης του αιτούντος σε περίπτωση επιστροφής του στη χώρα καταγωγής του για το γεγονός και μόνο ότι συμμετείχε στη συγκεκριμένη εκδήλωση, δεδομένου μάλιστα ότι δεν υπήρξε επ' αυτοφόρω σύλληψή του κατά τη διάρκεια σεξουαλικής επαφής, ώστε να μπορεί να τεκμηριωθεί η άσκηση ποινικής δίωξης με βάση το συγκεκριμένο άρθρο. Και ναί μεν, κατά την κρίση της Επιτροπής, υφίστανται κοινωνικές διακρίσεις σε βάρος των ομοφυλόφιλων στη Σιέρρα Λεόνε, που συχνά καταλήγουν σε διάπραξη εγκλημάτων μίσους σε βάρος τους έναντι των οποίων δεν υπάρχει επαρκής κρατική προστασία, πλην όμως ο αιτών δεν ανέφερε ότι ο ίδιος βίωσε τέτοια περιστατικά που να υπερβαίνουν το επίπεδο της απλής διακριτικής μεταχείρισης και να συνιστούν «δίωξη» κατά την έννοια του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης ούτε προκύπτει ότι υφίσταται αντικειμενικά δικαιολογημένος φόβος να υποστεί βία ή άλλη κακομεταχείριση κατά την επιστροφή του στη χώρα καταγωγής του, λόγω του γεγονότος και μόνο ότι είναι ομοφυλόφιλος ή ότι γίνεται αντιληπτός ως τέτοιος, πέραν της αποκλήρωσής του από τον πατέρα του. Τέλος, κρίθηκε ότι δεν πληρούνται στο πρόσωπο του αιτούντος οι κατά νόμον προϋποθέσεις για την υπαγωγή του στο καθεστώς επικουρικής προστασίας, καθώς κρίθηκε ότι δεν

υφίστανται ουσιώδεις λόγοι, ώστε να προκύπτει ότι, σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα καταγωγής του, κινδυνεύει να υποστεί κάποια από τις μνημονευόμενες στο άρθρο 15 του π.δ. 141/2013 (υπό στοιχεία α' έως γ') βλάβες.

8. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, ο αιτών ζητά την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης, προβάλλοντας ότι είναι πλημμελώς αιτιολογημένη καθώς η Επιτροπή Προσφυγών αρνήθηκε να εξετάσει τις αιτιάσεις της ενδικοφανούς προσφυγής και του υπομνήματός του, καθώς και τα προσκομισθέντα ενώπιον της Επιτροπή ιατρικά έγγραφα σχετικά με την κατάσταση της υγείας του και την ευαλωτότητά του. Ειδικότερα, ο αιτών προβάλλει ότι είναι αποδεδειγμένα πάσχων από σχιζοφρένεια που χρήζει αποκατάστασης και βρίσκεται σε θεραπεία. Περαιτέρω, προβάλλει ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε τον ισχυρισμό του σχετικά με τα προβλήματα διερμηνείας που αντιμετώπισε κατά τη συνέντευξή του στον α' βαθμό.

9. Επειδή, με το προεκτεθέν περιεχόμενο η προσβαλλόμενη πράξη είναι πλημμελώς αιτιολογημένη, κατά τον βασίμως προβαλλόμενο σχετικό λόγο ακυρώσεως. Τούτο διότι, η Επιτροπή δεν εκτίμησε, ως όφειλε, τους προβαλλόμενους με την ενδικοφανή προσφυγή και το επ' αυτής υπόμνημα ειδικούς ισχυρισμούς του αιτούντος και τα στοιχεία που προσκόμισε σχετικά με την κατάσταση της υγείας του, όπως αυτά αναφέρονται σε προηγούμενη σκέψη της παρούσας, καθώς και των προβλημάτων διερμηνείας, προκειμένου να εξετάσει, σε εξατομικευμένη βάση, ως όφειλε, κατόπιν συνεκτίμησης των προσωπικών περιστάσεων των αιτούντος, την αξιοπιστία των ισχυρισμών του και περαιτέρω αν πληρούνται στην περίπτωση του οι προϋποθέσεις χορήγησης διεθνούς προστασίας. Βάσει των ανωτέρω, η προσβαλλόμενη πράξη είναι μη νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί, ενώ παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων ακύρωσης.

10. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και η υπόθεση να αναπεμφθεί στη Διοίκηση, για νέα νόμιμη κρίση. Τέλος, το παράβολο πρέπει να αποδοθεί στον αιτούντα (άρθρο 36 παρ. 4 εδ. α' του Π.Δ. 18/1989), ενώ το Ελληνικό Δημόσιο πρέπει να απαλλαγεί, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, από τη δικαστική δαπάνη του αιτούντος [άρθρο 275 παρ. 1 εδ. ε' του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Ν. 2717/1999, Α-97), που εφαρμόζεται, εν προκειμένω].

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται την αίτηση.

Ακυρώνει την 13236/26.2.2020 απόφαση της 17ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών.

Αναπέμπει την υπόθεση στη Διοίκηση, κατά το σκεπτικό.

Διατάσσει την απόδοση του καταβληθέντος παραβόλου.

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τη δικαστική δαπάνη του αιτούντος.

Η διάσκεψη του Δικαστηρίου έγινε στην Αθήνα, στις 09 Μαΐου 2023 και η απόφαση δημοσιεύτηκε στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, κατά τη δημόσια συνεδρίαση στις 12 Ιουνίου 2023, με την εξής σύνθεση: Πολυτίμη Φρύδα, Πρωτοδίκης Δ.Δ., ως Προεδρεύουσα, λόγω κωλύματος της Προέδρου Πρωτοδικών Δ.Δ. Ασημούλας Νικολίας Βέρρα, Αυγή Ανδοσίδου και Σοφία Ρέτσα, Πρωτοδίκες Δ.Δ.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΠΟΛΥΤΙΜΗ ΦΡΥΔΑ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΣΤΟΡΑΣ